

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อันจะสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อประโยชน์แก่นักศึกษาในการเรียนการสอนได้ในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนมีการให้ความรู้ในเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ตารางที่ 4.1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะของบุคคล

สถานะของบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ	ชาย	10	40
	หญิง	15	60
	รวม	25	100
2.อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
	21-30 ปี	25	100
	31-40 ปี	0	0
	41 ปีขึ้นไป	0	0
	รวม	25	100

จากตารางที่ 4.1.1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 60 เพศชายจำนวนร้อยละ 40 ส่วนอายุนั้นผู้ตอบแบบสอบถามจะมีช่วงอายุเดียวกัน คือ ระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวนร้อยละ 100

ตารางที่ 4.1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาทของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาท	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี	4.2	0.63	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการประนีประนอมข้อขัดแย้งตามความต้องการของคู่กรณี	4	0.63	มาก
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การหาทางออกร่วมกันของคู่กรณี	4.08	0.68	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เมื่อได้ข้อยุติแล้วคู่สัญญาต้องปฏิบัติตามข้อตกลง	4.28	0.72	มาก
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มีทั้งก่อนคดีถึงชั้นศาลและหลังศาลมีคำพิพากษา	4	0.70	มาก
	รวม	4.112	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.1.2 พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เมื่อได้ข้อยุติแล้วคู่สัญญาต้องปฏิบัติตามข้อตกลง อยู่ในระดับมาก คือ 4.28 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี อยู่ในระดับรองลงมา คือ 4.2 รองลงมาตามลำดับ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การหาทางออกร่วมกันของคู่กรณี คือ 4.08 และ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการประนีประนอมข้อขัดแย้งตามความต้องการของคู่กรณี, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มีทั้งก่อนคดีถึงชั้นศาลและหลังศาลมีคำพิพากษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4

ตารางที่ 4.1.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรมของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีแพ่ง	3.32	0.96	ปานกลาง
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีอาญาอันเป็นความผิดต่อส่วนตัว	3.92	0.74	มาก
3	นายต๋ายิงนายแดงตายไม่ควรนำกระบวนการยุติธรรม	3.16	0.88	ปานกลาง

	เชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง			
4	นายตำบลกรุกแนวเขตที่ดินนายแดงตายควรรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง	3.36	0.55	ปานกลาง
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีหุโทษความผิดเล็กน้อยๆ	2.8	0.89	ปานกลาง
	รวม	3.31	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.1.3 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีอาญาอันเป็นความผิดต่อส่วนตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย คือ 3.92 ระดับค่าความจริงมาก นายตำบลกรุกแนวเขตที่ดินนายแดงตายควรรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง อยู่ในระดับรองลงมา คือ 3.36 ระดับค่าความจริงปานกลาง กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีแพ่ง อยู่ในลำดับรองลงมาตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 3.32 ระดับค่าความจริงปานกลาง นายตำบลนายแดงตายควรรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง อยู่ในลำดับรองลงมาตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 3.16 ระดับค่าความจริงปานกลาง และควรรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไปปรับใช้กับคดีอาญาอันเป็นความผิดต่อแผ่นดิน อยู่ในระดับต่ำสุด ค่าเฉลี่ย คือ 2.8 ระดับค่าความจริงปานกลาง

ตารางที่ 4.1.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของนักศึกษา
สาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มาตกลงปรองดองกัน	3.68	0.73	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรรนำมาใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำผิดเท่านั้น	4.08	0.68	มาก
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย	3.68	1.0	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรมีเจ้าหน้าที่เป็นสื่อกลางทำหน้าที่ในการสมานฉันท์	4.36	0.55	มาก
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่ควรมียุติภาคกดดันให้เหยื่อยินยอม	3.84	1.0	มาก
	รวม	3.92	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.1.4 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรมีเจ้าหน้าที่เป็นสื่อกลางทำหน้าที่ในการสมานฉันท์อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.36 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรนำมาใช้กับผู้ที่สำนึกในการกระทำผิดเท่านั้น อยู่ในระดับรองลงมา ค่าเฉลี่ยคือ 4.08 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่ควรมีบรรยากาศกดดันให้เหยื่อยินยอม ค่าเฉลี่ยคือ 3.84 ระดับค่าความจริงมาก และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มาตกลงปรองดองกัน, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.68 ระดับค่าความจริงมาก

ตารางที่ 4.1.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.28	0.60	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นสันติวิธีที่ใช้ยุติความขัดแย้งในสังคมและลดปริมาณคดีในชั้นศาล	4.08	0.74	มาก
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้เยียวยาแก่ผู้เสียหาย	4	0.69	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคม	3.48	1.09	ปานกลาง
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการรับผลร้ายของกฎหมาย	3.96	0.82	มาก
	รวม	3.96	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.1.5 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.28 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นสันติวิธีที่ใช้ยุติความขัดแย้งในสังคมและลดปริมาณคดีในชั้นศาล อยู่ในระดับรองลงมา ค่าเฉลี่ยคือ 4.08 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้เยียวยาแก่ผู้เสียหาย ค่าเฉลี่ยคือ 4 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการรับผลร้ายของกฎหมาย ค่าเฉลี่ยคือ 3.96 ระดับค่าความจริงมาก และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคม ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.48 ระดับค่าความจริงปานกลาง

4.2 ผลการวิเคราะห์คำถามเพื่อทราบระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ กรณีศึกษาหลักสูตรกฎหมายที่ 6211020231 และ 6211020232 ก่อนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ผลจากการวิเคราะห์คำถามทำให้ทราบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาท มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.11 ระดับค่าความจริงมาก ลำดับรองลงมา ประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีค่าเฉลี่ย คือ 3.96 ระดับค่าความจริงมาก ลำดับรองลงมา รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีค่าเฉลี่ย คือ 3.92 ระดับค่าความจริงมาก และลำดับสุดท้าย ประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย คือ 3.31 ระดับค่าความจริงปานกลาง

หลังจากได้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับนักศึกษาหลักสูตรกฎหมายที่ 6211020231 และ 6211020232 แล้ว ผลปรากฏว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มากขึ้นดังนี้

ตารางที่ 4.2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาทของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์หลักสูตรที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาท	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี	4.44	0.49	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการประนีประนอมข้อขัดแย้งตามความต้องการของคู่กรณี	4.52	0.49	มากที่สุด
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การหาทางออกร่วมกันของคู่กรณี	4.24	0.70	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เมื่อได้ข้อยุติแล้วคู่สัญญาต้องปฏิบัติตามข้อตกลง	4.56	0.49	มากที่สุด
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มีทั้งก่อนคดีถึงชั้นศาลและหลังศาลมีคำพิพากษา	4.6	0.48	มากที่สุด
	รวม	4.47	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.2.1 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มีทั้งก่อนคดีถึงชั้นศาลและหลังศาลมีคำพิพากษา อยู่ในระดับมาก คือ 4.6 ระดับค่าความจริงมากที่สุด กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เมื่อได้ข้อยุติแล้วคู่สัญญาต้องปฏิบัติตามข้อตกลง อยู่ในระดับรองลงมา คือ 4.56 ระดับค่าความจริงมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการประนีประนอมข้อขัดแย้งตามความต้องการของคู่กรณี คือ 4.52 ระดับค่าความจริงมากที่สุด กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี อยู่ในระดับรองลงมา คือ 4.44 ระดับค่าความจริงมาก และ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การหาทางออกร่วมกันของคู่กรณี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.24

ตารางที่ 4.2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรมของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีแพ่ง	4.48	0.57	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีอาญาอันเป็นความผิดต่อส่วนตัว	4.44	0.57	มาก
3	นายดำยิงนายแดงตายไม่ควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง	4.32	0.61	มาก
4	นายดำบุกรุกแนวเขตที่ดินนายแดงตายควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง	4.32	0.61	มาก
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีลหุโทษความผิดเล็กน้อยๆ	4.4	0.48	มาก
	รวม	4.39	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.2.2 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีแพ่ง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย คือ 4.48 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีอาญาอันเป็นความผิดต่อส่วนตัว อยู่ในระดับรองลงมา คือ 4.44 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ใช้กับคดีลหุโทษ ความผิดเล็กน้อยๆ อยู่ในลำดับรองลงมาตามลำดับ ค่าเฉลี่ย คือ 4.4 ระดับค่าความจริงมาก และนายดำยิงนายแดงตายไม่ควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง, นายดำบุกรุกแนวเขตที่ดินนายแดงตายควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้เพื่อยุติข้อขัดแย้ง อยู่ในระดับต่ำสุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.32 ระดับค่าความจริงมาก

ตารางที่ 4.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของนักศึกษา
สาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับค่า ความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มาตกลงปรองดองกัน	4.16	0.61	มาก
2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรนำมาใช้กับผู้ที่สำนึกในการกระทำผิดเท่านั้น	3.92	0.68	มาก
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย	4.16	0.67	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรมีเจ้าหน้าที่เป็นสื่อกลางทำหน้าที่ในการสมานฉันท์	4.16	0.61	มาก
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่ควรمبرรยากาศกดดันให้เหยื่อยินยอม	4.52	0.49	มากที่สุด
	รวม	4.18	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.2.3 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่ควรมีบรรยากาศกดดันให้เหยื่อยินยอมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.52 ระดับค่าความจริงมากที่สุด กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มาตกลงปรองดองกัน, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรเปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรมีเจ้าหน้าที่เป็นสื่อกลางทำหน้าที่ในการสมานฉันท์ อยู่ในระดับรองลงมา ค่าเฉลี่ยคือ 4.16 ระดับค่าความจริง และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรนำมาใช้กับผู้ที่สำนึกในการกระทำผิดเท่านั้น ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.68 ระดับค่าความจริงมาก

ตารางที่ 4.2.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของนักศึกษา
สาขาวิชานิติศาสตร์หมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232

ข้อ	ประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับค่า ความจริง
1	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.52	0.49	มากที่สุด

2	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นสันติวิธีที่ใช้ยุติความขัดแย้งในสังคมและลดปริมาณคดีในชั้นศาล	4.52	0.49	มากที่สุด
3	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้เยียวยาแก่ผู้เสียหาย	4.4	0.48	มาก
4	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคม	4.36	0.55	มาก
5	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการรับผลร้ายของกฎหมาย	4.32	0.61	มาก
	รวม	4.42	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.2.4 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม, กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นสันติวิธีที่ใช้ยุติความขัดแย้งในสังคมและลดปริมาณคดีในชั้นศาล อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.52 ระดับค่าความจริงมากที่สุด กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้เยียวยาแก่ผู้เสียหาย อยู่ในระดับรองลงมา ค่าเฉลี่ยคือ 4.4 ระดับค่าความจริงมาก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดีของสังคม ค่าเฉลี่ยคือ 4.36 ระดับค่าความจริงมาก และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการรับผลร้ายของกฎหมาย ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.32 ระดับค่าความจริงมาก

4.3 ผลวิเคราะห์หลังจากได้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับนักศึกษาหมู่เรียนที่ 6211020231 และ 6211020232 แล้ว ผลปรากฏว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มากขึ้นดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์คำถามทำให้ทราบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย/การประนีประนอมข้อพิพาทก่อนมีการให้ความรู้ มีค่าเฉลี่ย คือ 4.11 ระดับค่าความจริงมาก หลังจากให้ความรู้แล้วค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.47 ระดับค่าความจริงมาก

ลำดับรองลงมา ประโยชน์ที่ได้จากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ก่อนมีการให้ความรู้ มีค่าเฉลี่ย คือ 3.96 ระดับค่าความจริงมาก หลังจากมีการให้ความรู้แล้วค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.42 ระดับค่าความจริงมาก

ลำดับรองลงมา รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ก่อนมีการให้ความรู้ มีค่าเฉลี่ย คือ 3.92 ระดับค่าความจริงมาก หลังจากมีการให้ความรู้แล้วค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.18 ระดับค่าความจริงมาก

และลำดับสุดท้าย ประเภทคดีที่ใช้กับกระบวนการยุติธรรมก่อนมีการให้ความรู้ มีค่าเฉลี่ย คือ 3.31 ระดับค่าความจริงปานกลาง หลังจากมีการให้ความรู้แล้วค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.39 ระดับค่าความจริงมาก

ดังจะเห็นได้ว่าระดับความเข้าใจของนักศึกษาก่อนที่จะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์นั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า หลังจากที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อันบ่งบอกได้ว่าในครั้งแรกนักศึกษามีความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์อยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังจากให้ความรู้ในเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์แล้วนั้น สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักศึกษาให้อยู่ในระดับที่ดี โดยดูจากค่าเฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้น